

ملاحظاتی درباره کنوانسیون پالرمو

کلک جمهوری اسلامی

امیرفیض- حقوقدان

مختصر آنکه لایحه الحاق به کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان یافته فرا ملی پس از سال ها توقف در مجلس بتصویب مجلس اسلامی رسید.

سمت وسوی این تحریر متوجه این نکته است که تصویب کنوانسیون مزبور در مجلس اسلامی یک نمایش بین المللی است تا جمهوری اسلامی را در کنار کشورهای همراه و موافق با مبارزه با جرائم سازمان یافته تروریستی قرار دهد و در نهایت از اقدامات یکطرفه آمریکا از باب تحریم ها بکاهد، و توجه اصرار مآبانه آن کشور به فعالیت های تروریستی و کمک به سازمان های تروریستی جمهوری اسلامی را زیر سوال ببرد، در کلامی روشن - قبول این مسئله که جمهوری اسلامی از اعضای کنوانسیون پالرمو برای مبارزه با تروریسم است دیگر چرا سازمان های حقوق بشری و بیشتر دولت آمریکا جمهوری اسلامی را در لیست کشورهای تروریستی قرار داده است!!

کنوانسیون پالرمو (شهری در ایتالیا) بسیار دقیق و باریج و خم های تودرتو در ۴۱ ماده و بندهای بسیاری تنظیم شده است ولی بهر حال در صورت اجرا میتواند عامل موثری برای جلوگیری از گسترش جرائم سازمان یافته و در راس آنها سرکوب سازمان ها و کشورهای تروریستی و جلوگیری از انتقال پول و کمک به تروریستها باشد. متاسفانه در همان کنوانسیون مفصل راه فراری برای کشوری که بخواهد علیرغم عضویت در آن کنوانسیون به فعالیت های تروریستی خودش ادامه دهد باز است و جمهوری اسلامی در کمال مهارت از این نقطه ضعف و یا ابهام کنوانسیون استفاده کرده است؛ باهم به این مقوله نگاه میکنیم.

قرار جمهوری اسلامی

در کنوانسیون پالرمو به اعتبار رای دیوان بین المللی دادگستری که در سال ۱۹۵۱ صادر شد و نظریه حقوقدانان و استناد به اصل حاکمیت ملت ها، حق شرط برای کشورهای عضو برسمیت شناخته شد شراطنی که کنوانسیون پالرمو به اعتبار معاهده وین مورخ ۱۹۶۹ برای مشروعیت شرط قائل شده عبارتست از:

- ← الف - کتبی بودن حق شرط یعنی متقاضی شرط باید کتبا شرط خود را به اطلاع کلیه کشورهای عضو و کشورهایانی که بعدا به عضویت درم؛ آیند برساند و موافقت و یا مخالفت آنها را کتبا دریافت کند.
- ← ب- معاهده حق شرط را ممنوع نکرده، که این ممنوعیت در کنوانسیون پالرمو نیست.
- ← ج- شرط با هدف و منظور معاهده مغایرت نداشته باشد.
- ← د- شرط مزبور حداقل مورد موافقت یکی از کشورهای عضو پالرمو قرار گیرد.

حل اختلاف:

کنوانسیون پالرمو مانند همه عهدنامه های بین المللی فصلی به حل اختلاف بین اعضا و تفسر موارد پیش آمده دارد؛ ماده ۳۵ کنوانسیون پالرمو به حل اختلاف بین اعضا مربوط است و میگوید:

۱- کشورهای عضو تلاش خواهند کرد، اختلافات ناشی از تفسیر این کنوانسیون را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگونه اختلاف بین دویچند کشور در رابطه با تفسیر و یا کاربرد این کنوانسیون که از طریق مذاکره در مدت زمان معقول قابل حل و فصل نباشد بنا بر درخواست یکی از کشورهای عضو به داوری ارجاع خواهد شد؛ چنانکه ظرف ۶ ماه پس از درخواست ارجاع داوری، کشور های عضو نتوانند در مورد ساختار داوری به توافق برسند هریک از کشورهای عضو میتوانند درخواستی که طبق اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری تهیه میشود موضوع رابه دیوان ارجاع نماید.

۳- تمامی کشورهای عضو میتوانند در زمان تانید، امضا، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون اعلام کنند که خود را نسبت به بند ۲ این ماده متعهد نمیدانند.....

شرایط جمهوری اسلامی

جمهوری اسلامی بهنگام طرح کنوانسیون پالرمو ۵ شرط همراه تصویب ارائه داه است که مهمترین آنها دو شرط است که اکنون باتفاق نگاه میکنیم:

۱- جمهوری اسلامی خودرا ملزم به ترتیبات بند ۲ ماده ۳۵ این کنوانسیون درخصوص ارجاع هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای مفاد کنوانسیون به داوری یا دیوان بین المللی نمیداند..... و اگر جمهوری اسلامی مایل باشد میتواند طبق اصل ۱۳۹ عمل کند یعنی با اجازه مجلس.

۲- از نظر جمهوری اسلامی این کنوانسیون خدشه ای به حق مشروع و پذیرفته شده ملتها یا گروههای تحت سلطه استعمار و یا اشغال خارجی و یا اعمال حق تعیین سرنوشت وارد نخواه نمود.

دستآورد

*** تفسیر جمهوری اسلامی از تروریسم فراملی با تفسیر سازمان ملل و حقوقدانان خارجی تفاوت دارد؛ بنابراین رسیدگی به این اختلاف و یافتن تفسیر درست، باید طبق بند دوم ماده ۳۵ یعنی مذاکره، ارجاع به داوری و در نهایت رجوع به دیوان دادگستری بین المللی.

حال آنکه چنانکه ملاحظه کردید (فوق) جمهوری اسلامی در شرط اول خود اساسا بند دوم ماده ۳۵ که نحوه رفع اختلاف و تفسیر موارد را تعیین کرده قبول ندارد، و در نتیجه از نظر جمهوری اسلامی برای رفع اختلاف در مورد تفسیر و یا نحوه اجرا هیچ مقامی وجود ندارد.

در شرط دیگری (ذکر شده در فوق) (این کنوانسیون خدشه ای به حق مشروع)

جمهوری اسلامی دقیقا و قاطعانه تفسیری که از تروریسم فراملی دارد ملاک کنوانسیون میداند و در کلامی دیگر اساسا تفسیر کنوانسیون را نسبت به تروریسم فراملی قبول ندارد.

خوب درمقابل این تعارض تفسیر و گسیختگی اجرانیات کنوانسیون چه باید کرد؟ تنها راه رجوع به بند دوم ماده ۳۵ یعنی مذاکره و داوری و رجوع بدادگاه است، که اصلا ماده مزبور مورد قبول جمهوری اسلامی نیست.

****** از آنجا که شرایط جمهوری اسلامی وقتی در جریان قبول قرار میگیرد که لااقل یک کشور آنها را تأیید کند؛ دقت کنید، عهدنامه لازم ندیده که تمام کشورهای عضو عهدنامه شرایط عضو را قبول کنند بلکه یک عضو هم کافی است و جمهوری اسلامی در این مورد با هیچ لنگی کار مواجه نخواهد بود و لااقل یک کشور بطور حتم شرایط او را برای عضویت در کنوانسیون خواهد پذیرفت.

دست‌آورد نهائی

جمهوری اسلامی در عین اینکه عضو کنوانسیون مبارزه با تروریسم فرا ملی است و این موقعیت در سازمان ملل متحد ثبت است ولی عملاً بنا بر تفسیری که از تروریسم فراملی دارد همچنان به سازمان های تروریستی از جمله حزب الله و حماس و غیره کمک مالی و تدارکاتی خواهد کرد.

****** کنوانسیون پالمو و سازمان های حقوق بشری فعال علیه تروریسم فراملی درمقابل عضویت

جمهوری اسلامی در پالمو کاری نمیتوانند بکنند زیرا روابط جمهوری اسلامی با کشورهای جهان از باب تروریسم فراملی تبدیل به کنوانسیون پالمو شده است یعنی هر اعتراضی در باب تروریسم فراملی متوجه جمهوری اسلامی باشد باید در کادر موافقت نامه مشروط جمهوری اسلامی با کنوانسیون پالمو مطرح شود که دیدید هیچ پایگاه حقوقی در کنوانسیون پالمو برای رسیدگی به تحاشی و تفاسیر نادرست جمهوری اسلامی وجود ندارد و آنچه که در ماده ۳۵ آمده ضمن شرط ضمیمه قبول عضویت کنوانسیون از سوی جمهوری اسلامی غیر قابل قبول اعلام شده است.

تصور بر این است که ورود جمهوری اسلامی به کنوانسیون پالمو پس از سالها تاخیر کمک بزرگی به جمهوری اسلامی است تا با مصونیت بیشتری بتواند به اقداماتی که جامعه جهانی آنرا کمک به تروریسم فراملی میداند ادامه دهد، و کنوانسیون مزبور، دست آمریکا را در مورد ادعای تروریستی بودن جمهوری اسلامی با مشکل مواجه خواهد ساخت.